

RECEIVED

AMERIKA ESPERANTISTO

April, 1923

	Page
Esperantaj Ambicioj	1
Notes and News	2
Recenzoj	4
For an International Auxiliary Language	6
XV-a Universala Kongreso de Esperanto—Nürnberg	9
La Legendo pri la Postlasajo de la Maŭro	13
Sixteenth Annual Congress, E. A. N. A.	14

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN of

The Esperanto Association of North America, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto.

Yearly Memberships: Regular \$1.00: Contributing \$3.00: Sustaining \$10.00; Life Members \$100.

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Vinton Smith, Secy., 586 Lake Park Ave., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta Rondo.—L. D. Stockton, Secretary, 420 15th St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Esperanto Association of California, Inc.—Meets first Tuesday evenings, Room 121 Chronicle Bldg., San Francisco. M. D. Van Sloun, Secretary, 946 Central Ave.

MONTREAL, CANADA.

Montreal Esperanto Association.—Meets each Monday evening at 8 in Room 12, The Tooke Bldg. Sec., Miss E. Strachan.

TORONTO, CANADA.

The Toronto Esperanto Club.—Meets every Thursday at 8.30 P.M., at the Friend's Meeting House, cor. Maitland & Jarvis Sts. Sec., A. P. H. Rollason, Box 123, Terminal A, Toronto.

WASHINGTON, D. C.

La Kabea Esperanto Klubo.—Meets every Wednesday, at 8.30 P.M., at the Thomson School, 111th and L Sts., N.W. Sin turnu al B. P. M., 1918 Sunderland Place.

Kolumbia Esperanto Asocio.—Public meeting third Wednesday of each month, 8.30 P.M., 111th and L Sts., N.W. Free class at 7.30 P.M. every Wednesday, same address.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park.—Jaroslav Sobehrad, Secretary, 5625 23rd Rd., Cicero, Ill.

La Esperanto Oficejo, 1669 Blue Island Ave.—Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

ROCKFORD, ILLS.

Scandinavian Esperanto Institute, 1217 7th Ave.

BOSTON, MASS.

Boston Esperanto Society, 507 Pierce Bldg., Copley Sq.—Meets Tuesdays, 7 P.M. M. Marootian, Secretary.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society.—Business Institute, every Friday, 8 P.M.

BALTIMORE, MD.

La Baltimore, Md., Esperanta Rondeto meets 1st and 3rd Wednesday evenings in month at Md. Academy of Sciences.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society.—Mrs. E. C. Flint, Secretary, 16 Sherman St.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 607 Breitmeyer Bldg.—Open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P.M.

La Pola Esperanto Asocio, 1507 E. Canfield Ave.—B. Lendo, Sek., 3596 29th St.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary. Group Charter—\$1.00.

TOPEKA, KANSAS Esperanto Association. Prez. Capt. Geo. P. Morehouse. Sek-ino, S-ino Lida R. Hardy, 1731 Lane St. Kores-Sek-ino, F-ino Leone Newell, 635 Watson St.

NEW YORK CITY, N. Y.

The New York Esperanto Society.—Miss L. F. Stoeppler, Sec., 105 West 94th St. The Barco, or Esperanto Supper, is held on the first Saturday of each month, 6.45 P.M. at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Ave.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiuj estas bonvenaj, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon, ĉe la loĝejo de S-ro Joseph Silbernik, 229 East 18th St., Manhattan.

WEEHAWKEN, N. J.

Hudson County Esperanto Society, Box 32, Weehawken, N. J. Headquarters: Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J. Meetings: The second Tuesday of month. Secretary: Mr. O'Brien, 6 Hageman Place, West New York, N. J. Literatura Klaso, under direction of J. J. Sussumuth, every Tuesday except second, Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo.—S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

OKLAHOMA CITY, OKLA.

La Oklahoma City Esperantista Societo kunvenas dimanĉe. R. E. Dooley, instruisto, 527 North Durland. Ni alte estimus korespondadon pri metodoj de propagando, klasorganizo, kaj studado. C.R.D.S. Oakford, prez., H. Barton, sek.

ERIE, PA.

La Pola Studenta Societo, Prof. E. Bobrowski, ing., St. John Kanty College eldonas ¼-jaran ĵurnalon, "La Studento," ĵara abono \$1.00.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia Esperanto Society, Henry W. Hetzel, Sec'y, West Phila. High School for Boys. Barco and monthly meetings on third Tuesdays at Hotel Hanover, 12th and Arch Sts. (Barco 6.45; business meeting 7.45 P.M.) Centra Loka Oficejo, 133 N. 13th St. (Librovendejo de Peter Reilly, Vic-Delegito de U. E. A.)

Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

Esperanto Stelo de Polujo.—Sekr., S. Zysk. Kunvenas mardon vespere inter 8-10 h., 507 N. York Ave.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art.—J. D. Hailman, Sec., 310 S. Lang Ave. Fridays, 8 P.M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists.—S-ino B. H. Kerner, Sek., 629 Summit Ave., 3rd Tuesdays, 8 P.M.

Amerika Esperantisto

ORGANO
de la

ESPERANTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO

507 Pierce Bldg., Copley Square
Boston 17, Mass., U. S. A.

Vol. 31.

Aprilo, 1923.

No. 4.

Esperantaj Ambicioj

Esperantistoj devas havi ne nur viziojn sed ambiciojn. Car sen ambicioj ni ne progresos al nia celo.

Mirindan okazon por neegoisma laboro je la plibonigo de la homaro prezentas Esperanto.

Kie estas niaj kondukantoj? Ili certe devus konduki nin, kaj kondukado postulas viziojn, bone difinitajn celojn kaj maltiman iniciativon.

Nenion Esperanta movado plimulte bezonas hodiaŭ ol grandajn planojn, grande konceptitajn kaj kuraĝe efektivigitajn. Ni Esperantistoj devas aŭdi la vokon de Garibaldi "Venu kaj Suferu."

Kiam niaj kondukantoj ardigas nian imagon per la disvolvigo de larĝe ampleksaj planoj tiam kaj nur tiam ni estos entuziasmitaj kaj penos forte antaŭenirigi la aferon.

Harold Rollason.

THE
"EDINBURGH"
Esperanto Pocket Dictionary
Esp.-Eng. & Eng.-Esp.
Cloth Binding \$0.75 Leather \$1.75
On sale at Esperanto Office or at leading Booksellers.
T. Nelson & Sons, Ltd., Toronto

Notes and News from the Central Office

The Central Office requests news from Esperanto groups and individuals to be used in making up the Annual Congress Report.

The past month has seen many indications of an awakened or revived interest in the auxiliary language question and Esperanto in particular, in Usono. Three things call for particular mention from the diversity of their sources.

First—The two meetings in New York, March 21 and 23, through the tireless efforts of Mrs. Dave H. Morris, and sponsored for by men and women whose names stand high in the educational and business world, when Dr. F. G. Cottrell spoke on the subject of an International Auxiliary Language. An account of these meetings is on pages 6-7-8.

Second—"Boy's Life," the official Magazine of the Boy Scouts of America, devotes one page to "The World Brotherhood of Boys." To this department Boy Scouts send letters from all over the world. In replies to inquiries about Esperanto, the March issue contained a short paragraph and gave the address of the C. O. for further information. From this twenty or thirty letters have been received asking for a "key" and further information. A second letter has come from some asking for books.

Third—"The Pathfinder," a weekly magazine printed in Washington D. C. which has a large circulation, in its issue of March 17th gave a comprehensive reply to the question "What is Esperanto," and referred to the C. O. From this small paragraph over two hundred inquiries have come from north, south, east and west,—and are still coming. Among them are many letters from teachers, school directors, superintendents, principals and students. Although it was out of the question to send personal replies to all, many letters have been written and everyone has at least received a Key and circulars. Wherever possible, 4, addresses have been given of Esperantists in the immediate locality. Samideanoj — TAKE NOTICE — if you get inquiries help ESPERANTO and the Central Office with prompt replies, and if practicable offer to assist in forming a group.

Responses are already coming with orders for books, subscriptions to *Amerika Esperantisto*, and one or two memberships.

S-ro Alan Davis, Principal of the Washington (D. C.) Business High School, gave a broadcast from WIAY, Woodward & Clothiers', March 24th, on "The Language of Radio—Esperanto."

The Central Office is glad to have notice of broadcasts well in advance. In the cases of Messrs Hetzel and Davis, about fifty post cards were sent out for each one to persons or groups who might be interested. We would suggest that those who wish to receive word will so notify the C. O., for it is wasted energy unless samideanoj wish to "listen in."

Gordon Thompson, professor of Electrical Engineering in the Government Institute of Technology, Shanghai, writes that while the Chinese are good linguists and most of them speak English, they have a great desire for Esperanto to put them in touch with other peoples. S-ro Cen, Cao Jin is the leader of the group in that city. Prof. Thompson expects to tour Europe this summer, and hopes to give talks through Esperanto in the various cities and show his large collection of stereopticon pictures of China. When he reaches Usono in the Fall he may do likewise.

During the conference of the National Education Association School Superintendents, Principals, etc. in Cleveland in February, La Zamenhofa Klubo had an Esperanto exhibit in the Public Auditorum where the large meetings were held.

Two large easels were draped with their beautiful silk flag and a large collection of Esperanto Magazines were shown.

Circulars, Keys and cards were distributed. Post cards from all over the world were displayed on a window in the main office of the Union Trust Company and attracted much attention.

Stanley Kozminski, Secretary of the Club, reports that he was surprised to find how few of the teachers knew that Esperanto is alive;—but they were much interested in looking over the Magazines. Unfortunately, in clearing the hall, some over-zealous person took down the exhibit and no trace of it can be found.

The Perkins Institution for the Blind in Watertown (Mass.) has started an Esperanto class consisting of about twenty boys and several teachers. They are using the Fryer Teacher in Braille. Two of the teachers who visited the Boston Society recently and heard Dr. Lowell were so pleased with his method that he is to open a course at Perkins on April 17th.

Mr. Arthur Reynolds, teacher of Spanish in the Tech High School, Atlanta, Georgia, together with Dr. Oakshette, is planning an Esperanto campaign in that city. Already much interest is shown. Mr. Reynolds has taken a studio in the centre of Atlanta where summer courses will be given to teachers in Spanish and Esperanto. To some of the boys in the Tech High School who have asked for an Esperanto course, he has promised free lessons this summer if they make above 80% in their Spanish! We expect to see Mr. Reynolds at the coming Congress.

In the National Geographic Magazine for February Prof. A. L. Guerard presents the language problem in his article "The Battle Line of Languages in Western Europe" but does not attempt to solve it. In the picture called "The Monument to John Huss in Chekoslovakia" Esperantists recognize a picture of the International Esperanto Congress at Prague in 1921, and the bit of the star which shows in the flag gives a thrill to all who love **la verda stelo**. At least one samideano has written to the Editor to tell him that the language problem has already been solved by Esperanto and suggests that space be given to the subject in a later issue.

We urge Esperantists to request their public libraries to purchase Prof. Guerard's book just brought out in New York, "A Short History of the International Language Movement. As it is an expensive book, not everyone will purchase it. It is on sale at the C. O. for \$4.00.

The second annual banquet and graduation exercises of the Hudson County, (N. J.) Esperanto Society occurred on the 22nd of March.

Rev. James L. Smiley of Annapolis, Md., has been ordering books recently for a group of instructors in the Modern Language Department of the U. S. Naval Academy, who are making a comparative study of Esperanto, taking special interest in the root formation of the language.

Max Amiel of New York who has been all through the West this winter, has called on samideanoj in every city he has visited, and done good propaganda work. While he was in Minneapolis, Mr. Chas. H. Briggs arranged an informal luncheon for him. Those of us who know Max and have heard his fluent Esperanto are not surprised that a member of the school board who heard the conversation at this luncheon "became thoroughly convinced of the value of Esperanto as a school subject."

Recenzoj

DEKDU, Poemo pri la Rusa Revolucio, de Aleksandro Blok, Tradukis N. V. Nekrasov, La Nova Epoko, 1-a Tverskaja-Jam-skaja, 35, kv. 5, Moskvo, Rusujo. Prezo 2 resp.-kup. Jen estas stranga sovaĝa epopea poemo, plena de revolucia atmosfero, lerte tradukita en nian lingvon. La versoj havas strangan ne-regulan ritmon, kaj la rimojn, almenaŭ en la traduko, ofte anstataŭas asonancoj. Tra la poemo kuras speco de rekantaĵo:

Ni tenu paŝon revolucion!
Atendu malamikon nian!

KRUCUMO de Aleksandro Drozdov, el rusa lingvo tradukis N. Hohlov. Sudslava Esperanto-Servo, Zagreb. Prezo ne montrita. Ĉi tiu mallonga rakonto (55 paĝoj) prezentas kelkajn interesajn bildojn el la rusa revolucio. Al la samideanoj, kiuj deziras sciigi, kiajn literaturarojn oni nuntempe skribas en Rusujo, aŭ kion la rusaj verkistoj diras pri la revolucio, ni varme rekomendas ĝin. De pure lingva vidpunkto la traduko eble lasas ion por deziri, sed tio estas ja kritiko, kiun oni povas fari pri multaj el la nuntempe aperantaj Esperantaj libroj, eĉ pri kelkaj, kiuj portas la "Rekomendita de la Esperanta Literatura Asocio." La rimedo kontraŭ tio ĉi estas simpla: atenta studado de niaj vere bonaj verkistoj, ekz. Zamenhof kaj Kabe. Multaj samideanoj ne sufiĉe komprenas, ke nia lingvo estas efektiva lingvo, kaj havas jam siajn tradiciojn, kiujn oni devas koni kaj respekti, se oni volas skribi vere Esperantan stilon. Ni devas havi la rajton postuli en Esperanta verko preskaŭ la saman gradon de lingva korekteco, kiun postulas la legantoj de libroj eldonitaj en la naciaj lingvoj. Ĉio supredirita, ni ripetis, estas ĝenerala kritiko, kaj tute ne koncernas ekskluzive la recenzatan libreton, kiu estas ne pli malbona ol multaj aliaj. Kontraŭe, ĝi estas facile komprenebla kaj interesa, kaj ni rekomendas ĝin, avertante tamen la leganton, ke li ne devas konsideri ĉion en ĝi kiel modelon de Esperanta stilo.

Aleno.

Bostona Esperanto Societo. La kvin-sabata Barĉo de la B. E. S. okazis la 31an de Marto, en la Esperanta ĉambro. La manĝaĵoj estis abundaj, bongustaj kaj mirinde malaperigataj. Gojaro ridado kaj babilado daŭris ĝis la Prezidanto Lee petis la atenton de ĉiuj. Antaŭ ol li prezentis la programon, li salutis la ĉeestantojn.

S-ro Frost estis la unua parolanto; lia temo estis "La nuna tramonda stato de Esperanto kaj ĝia baldaŭa estonteco." S-ro H. L. Hastings, kiu estas nur trimonata konvertito, parolis Esperante pri "Esperanta Publikigado." S-ro Hastings certe reprezentas Zamenhofan Idealon; kial ne? ĉu lia instruisto ne estis D-ro Lowell?

Poste oni legis leteron de nia eksprezidanto (E. A. N. A.) S-ro Edward S. Payson, finiĝantan per la vortoj: "Al ĉiuj mi sendas miajn komplimentojn kaj bondezirojn kun la espero ke ĉiuj el vi vivu eterne por la bono de Esperanto kaj universala frateco."

Fino Meriam parolis pri la progreso de Esperanto en Usono, kaj citis multajn ekzemplojn de la publika intereso; la raporto estis aklamita kun entuziasmo.

Fino Ohman parolis pri la venonta barĉo.

Dudek-du samideanoj kaj amikoj partoprenis la feston.

La venonta barĉo okazos la 30an de Junio, eble en la somera domo de S-ro Lee en Concord.

M. Marootian, Sek.

For an International Auxiliary Language

The advantages of an International Auxiliary Language to facilitate relations between the various races and nationalities by giving them a common medium were recently discussed at meetings in New York sponsored for by the following well-known leaders in the fields of education, business and philanthropy:

Dr. John Dewey
Rev. Bayard Dodge
Dr. Stephen B. Duggan
Miss Mary Pearsall Field
Dr. John H. Finley
Mrs. Jackson Fleming
Dean Virginia Gildersleeve
Mrs. James Lees Laidlaw

Pres. Henry N. MacCracken
Pres. Sidney R. Mezes
Mr. Dave H. Morris
Dr. John R. Mott
Mrs. William Jay Schieffelin
Miss Clara B. Spence
Mrs. Williard D. Straight
Mrs. Charles Lewis Tiffany

Though these meetings were broad in their scope, Esperantists will do well to take note of what happened.

The first meeting with an attendance of over 200 was held on the afternoon of March 21 at the home of Mrs. John Henry Hammond; the second and third at the home of Mrs. Dave H. Morris who was the motive force in bringing about the event.

Although the object was to advance the cause of settling upon some language as an international medium, be it a national tongue or an artificial one Esperantists may rest assured that the sentiment was for their "kara lingvo," according to personal letters received by the secretary of our national organization.

The newspapers made good reports of the Wednesday and Friday meetings, but for the one of Saturday morning, we must depend on word of mouth or personal letters. The way the daily papers head their articles often means a good deal to propagandists; and the headings of some of those received at the Association headquarters in Boston well suggest the tenor of these meetings:

"Universal Language Sought;" New Yorkers Move for a Universal Language;" "Committee Named to Find a Universal Language;" "Launch Move for Body to Pick World Auxiliary Language."

This we need bear in mind, that when bodies of the scientifically or commercially minded begin to consider seriously what to do to remedy the difficulties of international communication or of international conferences of any description, they are looking impartially for the best, and we who have spent years and years on the international "lingvo" that has become a second nature to us, must have sufficient confidence to let it go on its merits and not be disturbed if there are others bidding for supremacy.

Did you ever meet Dro Cottrell? (Dr. F. G. Cottrell, inventor, chemist, recently chief of the Bureau of Mines, and now in charge of the experimental plant near Washington for developing a process of extracting atmospheric nitrogen). Dr. Cottrell, in manner, in word, and in deed, impresses many of us *samideanoj* that know him as out for "the truth the whole truth and nothing but the truth." Neutral in language affairs? Yes, but is there not more than one of us whom he has visited with a gentle reproach for letting go what seemed to him a grand opportunity to interest the boy scout leaders in Esperanto? It may be natural to ask what are his credentials that he should be invited as the principal spokesman at these three meetings. He is chairman of the committee on an international auxiliary language of the International Research Council; and if other international committees would but take their offices as seriously and as actively as Dr. Cottrell does, international language problems, international peace and goodwill, and much else that is internationally worth while would now be "a condition and not a theory." What he said at these meetings, in advocating an international language, was largely an old story to readers of *Amerika Esperantisto*; but the fact of his saying it under such circumstances, in the presence of so many people of ability and influence, should make the occasion a landmark in the movement.

Ward Nichols gave sample readings which were received with great interest by the audience, many being curious to hear the language spoken.

Mr. Nichols the Secretary of the IAL Committee and Dr. Cottrell's right hand man is using every nerve to induce the world of able men to adopt an international medium. His enthusiasm is something remarkable; and if we are to see an international language of any description adopted by *Scientificdom*," this *Fidus Achates* must not be forgotten when honors are being distributed.

There is not room in this article to mention details, but a citation of some of the speakers identified with one or more of these meetings may mean to some of us opportunity for follow-up:

Percy S. Bullen, New York correspondent of the *London Daily Telegraph*.

John J. Carty, vice-president of the American Telephone and Telegraph Company.

Dr. Stephen P. Duggan, director of the Institute of International Education.

Dr. John H. Finley, associate editor of the *New York Times*, who was chairman of the meeting on Friday evening.

Dr. Frederick Keppel, new head of the Carnegie Corporation, who presided at the Wednesday meeting, and

Dr. Sidney E. Mezes, president of the College of the City of New York.

The report in the New York "Evening Mail" for Saturday, March 24, gives a fairly complete list of the notables (both men and women) and of the educational, scientific, political, and other organizations they represent.

Finally: What conclusions were reached? They are summed up in the following resolutions, unanimously passed at the meetings:

That the practical interests of the public demand that serious and competent consideration be given the subject of an international auxiliary language;

That this can best be done under the auspices of one of the well established and recognized institutions for impartial research and dissemination of knowledge;

That a committee be appointed by the Chairman to secure favorable action by such an institution and to report the results at a subsequent meeting or through the mails to those invited to today's meeting who signify their desire to follow the subject."

We hope that each individual who attended any of these meetings will receive a most cordial invitation to attend our July Congress where we can demonstrate that Esperanto in North America is represented by men and women who think it, use it, and live it!

Amerika Esperantisto

Will you help us to make "Amerika Esperantisto" more widely known? A larger circulation means a better magazine, and a better magazine means larger circulation. We suggest that you get every member of your group to take it regularly. Show it to your friends. See that there is a copy in your public Reading Room every month. In these and other ways which may occur to you, help us to make "Amerika Esperantisto" an outstanding success.

Subscription \$1.00 a year.

"Amerika Esperantisto" 507 Pierce Building
Copley Square, Boston 17, Mass., U. S. A.

Al la tutmonda Esperantistaro!

Kun granda ĝojo kaj entuziasmo ni sciigis, ke la kongreso en Helsinki akceptis nian inviton, elektante Nurnbergon kiel kongresurbon por 1923. Kore ni dankas al niaj samideanoj el ĉiuj landoj pro la granda konfido, montrita per tiu decido. Bone ni sentas la gravan respondecon. Ni promesas labori kun streĉitaj fortoj por solvi kontentige la malfacilan taskon kaj certigi al nia XV-a sukcesplenan kaj brilan daŭrigon.

Kompreneble ni solaj ne povis plenumi la grandegan verkon. Ni bezonas la apogon kaj subtenon de ĉiuj. Pro tio, karaj kaj ŝatataj samideanoj, ni direktas al vi la insistan kaj koran peton: Helpu nin! Venu ĉiuj! Varbu novajn anojn kaj kunvenigu ilin, por ke la XV-a estiĝu grandioza kaj impona manifestacio! Aliĝu kiel eble plej baldaŭ por certigi la budĝeton! Sciigu al ni ĝustatempe ĉiujn viajn dezirojn kaj iniciatojn, por ke ni profitu ilin!

La XV-a havos specialan gravecon en la historio de Esperanto. Ĝi estu revuo kaj bilanco de la ĝisnuna atingito kaj liveru al la mondo la konvinkan pruvon por la realigebleco de nia sublima ideo.

Nurnberg, la lulilo de Esperanto, vidu ankaŭ ĝian triumfon!

La Esperanto-Kartelo Nurnberg-Furth.

XVa UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO en Nürnberg Unua Cirkulero

1. Starigo de L. K. K. La Loka Kongresa Komitato, elektita de la Esperanto-Kartelo Nürnberg-Fürth, konsistas el jenaj personoj:

- S-o D-ro Richard Ledermann, prezidanto (ĝenerala organizo)
- S-o Otto Philhofer, 1-a vicprezidanto (propagando)
- S-o D-ro Heinrich Orthal, II-a vicprezidanto (gazetaro)
- S-o Max Hönigsberger, sekretario (financoj)
- S-o Lorenz Meyer (plezuraroj)
- S-o Emil Muscat (logigo)
- S-o Heinrich Nass (akceptejo)
- S-o Alfred Meyer-Kirstin (oficejo)

2. Adreso. La oficiala leter- kaj telegramadreso de L. K. K. estas: Esperanto Nürnberg. — Ĉiuj korespondadoj koncernantaj kongresajn aferojn, ankaŭ monsendoj, estu adresataj nur al tiu adreso.

3. Aliĝo. Samideanoj, dezirantaj aliĝi al la XV-a, estas petataj uzi la aliĝilojn eldonotajn de la L. K. K. La aliĝiloj estos dissendataj pere de la tutmonda Esp. gazetaro, dum oktobro-novembro. Samideanoj, kiuj tiel ne ricevos la aliĝilon petu ĝin de L. K. K.

Car por bona prosperado de la kongresaj preparoj estas tre necese, ke la L. K. K. jam tuj en la komenco havu je sia dispono sufiĉe da mono, la samidanoj-aliĝontoj estas serioze petataj kiel eble plej baldaŭ aliĝi kaj pagi la kotizon.

4. Kotizo. La Kongresa Kotizo, tre malfacile fiksebla en la nunaj valutaj cirkonstancoj, estos publikata interkonsente kun la K. K. K. en la dua cirkulero.

5. Fakaj kunsidoj. Same kiel en antaŭaj kongresoj, okazos ankaŭ en 1923 specialaj fakaj kunsidoj. Pri eventualaj deziroj ni petas kiel eble plej baldaŭ informi la L. K. K.

6. Oficiala organo. Kiel oficialan organon de L. K. K. ni elektis la neŭtralan, sendependan gaj ĉiusemajnan gazeton "Esperanto Triumfonta," kiu publikos ĉiujn niajn prikongresajn komunikojn kaj transdondos al la cetera Esp. gazetaro. Jen, laŭ nia opinio, la plej rapida kaj plej malkara vojo por diskonigi la kongresajn al la tutmonda Esperantistaro.

Loka Kongresa Komitato:

D-ro Ledermann.

La Esperanto-Kartelo Nürnberg-Fürth.

Dua Cirkulero

1. Dato. La XV-a okazos, laŭ interkonsento kun K. K. K., de la 2-a ĝis la 8-a de aŭgusto 1923.

2. Kotizo. La fiksado de la Kongresa Kotizo estis tre malfacila en la nunaj cirkonstancoj. Ni konsideris, ke la sumo pagota de altvalutaj landoj povas esti pli alta ol tiu pagota de malbonvalutaj, tamen ne tiel ke la lastenomitaj kaŭzu efektivan malprofiton al la kongresa kaso. Serĉante konvenan bazon, ni starigis, interkonsente kun K. K. K., jenan tabelon:

Belgoj	30 frankoj	Nederlandanoj	10 guldenoj
Britoj	20 ŝilingoj	Norveganoj	20 kronoj
Danoj	20 kronoj	Svedoj	15 kronoj
Cekoslovakoj	50 kronoj	Svisoj	20 frankoj
Finnlandanoj	75 markoj	Usonanoj	4 dolaroj
Francoj	30 frankoj	Aŭstroj	
Germanoj	200 markoj	Hungaroj	20 germanaj markoj
Hispanoj	25 pesetoj	Poloj	
Italaj	50 liroj	Rusoj	

Ĉiu pagu en la mono de sia lando per monbiletoj aŭ bankĉeko. Samideanoj el landoj kun aliaj monunuoj ol la suprenomitaj pagu aŭ dolarojn aŭ ŝilingojn aŭ guldenojn aŭ svisajn frankojn aŭ petu pri speciala arango.

Favorkotizoj por familianoj ne ekzistas. Kiu aliĝos post la 1. de junio, pagos pli altigon de 50 %. Repago de kotizo ne okazos. La unuaj mil aliĝintoj ricevos priurban donacon.

3. Garantia Kapitalo. Por certigi la financojn, estas foundita speciala Garantia Kapitalo, al kiu la samideanoj bonvolu noti garantiojn po almenaŭ gmk. 5000.— La garantiitaj sumoj estas enkasigataj nur, se la kongresaj elspezoj superos la enspezojn, kaj proporcie al eventuala malprofito.

4. Donacoj. Sub ĉi tiu rubriko ni notas mondonacojn, faritajn al la Kongresa Kaso. Ĉar la organizaj elspezoj estas tre grandaj, kaj nur parte povos esti repagataj per la kongresa kotizo, la L. K. K. sin turnas al ĉiuj samideanoj, petante monsubtenojn.

5. Blindula Kaso. Plenumante deziresprimojn de la XIII-a kaj XIV-a Kongresoj en Praha kaj Helsinki, la L. K. K. akceptas pere de la aliĝiloj mondonacojn por la kaso de blindaj Esperantistoj.

6. Envojaĝa permeso, laŭ bavara leĝo, ne la registaro, sed la distrikta polico estas kompetenta. La Esperanto-ema Nürnberga konsilantaro kiel invitinto de la kongreso promesis ĉian apogon kaj forigon de ĉiuj rilataj malfacilaĵoj.

7. Fakaj kunsidoj. — Ĉar estonte la kongresaj fakkunsidoj certe havos pli grandan gravecon, ni speciale priatentos ilin. Elektinte jam lokajn organizantojn, ni publikigas jam nun la adresojn por kelkaj fakoj:

por blinduloj: Wilhelm Reiner, direktoro de la blindula instituto, Kobergerstrasse 147.

por filatelistoj: Max Hönigsberger, Albrecht Dürer-Platz 6.

por juristoj: D-ro Heinrich Orthel, Fürtherstr. 2.

por komercistoj: Emil Muscat, Tucherstr. 21.

por kuracistoj: D-rino Eugenie Steckelmacher Spittlertorgraben.

por laboristoj: Georg Gerber, Allersbergerstr. 57-III.

por scienculoj: D-ro Otto Kleider, Kaiserstr. 7.

Ni aranĝos ankaŭ aliajn fakkunsidojn, pri kiuj ni raportos pli poste.

8. Plezuroj. Dum la kongreso ni aranĝos, laŭ tradicio, diversajn festojn kaj plezurajn: teatrajn reprezentadojn, internacian balon, ekskursojn, koncertojn ktp.

9. Komitato. D-ro Richard Ledermann, prezidanto de L. K. K., kaj Oto Pilhofer, 1. vicprezidanto de L. K. K., estis elektitaj anoj de L. K. K.

10. Korespondado. Ni petas, ke oni aldonu por kongresaj respondoj la afrankon per laŭlandaj poŝtmarkoj aŭ respondkuponoj.

Loka Kongresa Komitato:
D-ro Ledermann.

3-a Cirkulero

Kongreskotizoj. Konsiderante la nunan malplivalorigon de la germana marko, ni estas bedaŭre devigitaj plialtigi la kotizon por Germanoj, Aŭstroj, Poloj kaj Rusoj, depost la 1-a de januaro, de 200 gmk. al 1000 gmk. Pluajn plialtigojn, laŭ la cirkonstancoj, ni devas rezervi al ni. Laŭ petoj pri specialarango la kotizoj estas fiksitaj por Bulgaroj je 60 levoj, por Rumanoj je 60 leoj, por Estlandanoj je 150 Emk., por Jugoslavojo je 50 dinaroj, por Latvoj je 150 latvaj rubloj, por Litovoj je 10 litoj.

Aligiloj. La aligiloj, ĉ. 8000 ekzempleroj, estas dissenditaj meze de novembro, pere de la Esperanto-Gazetaro kaj de la delegitoj de UEA. Kiu ne ricevis aŭ ricevos tiamaniere aligilon, bonvolu peti ĝin rekte de la L. K. K.

Aligoj. Aligis ĝis la 15-a de decembro pli ol 800 personoj el 17 landoj: Armenujo, Aŭstrujo, Belgujo, Bulgarujo, Britujo, Ĉekoslovakujo, Danujo, Estlando, Finnlando, Francujo, Germanujo, Hispanujo, Hungarujo, Italujo, Nederlando, Polujo, Rusujo.

La publikigo de la listo okazos en nia oficiala informilo Esperanto Triumfonta (Horrem bei Köln, Germ.), kiu represos iom post iom la nomojn de la partoprenontoj.

Kongreskarto. Nia oficiala kongreskarto, desegnita kaj dediĉita de nia komitatano s-o Heinrich Nass estas sendpreta. Por kiel eble plej multe ŝpari, ĝi estos dissendata senpere nur al la eksterlandanoj, kiuj bezonas ĝin supozeble por la pasvizo. Germanoj ricevos ĝin kune kun reudpreta per la delegitoj de UEA.

Financoj. Por la Kongresa Kaso ni jam ricevis multajn donacojn, kiujn ni danke kvitancas, same por la Garantia Kapitalo, kaj la Blindula Kaso.

Plenan liston de la donacintoj publikigas la oficiala organo de la XV-a, la semajna Esperanto Triumfonta.

Envojaĝpermeso. Eksterlandaj gazetraportoj pri envojaĝaj malfacilaĵoj, speciale flanke de la bavara registaro estigis maltrankvilon ĉe multaj samideanoj. Kiel ni jam akcentis en nia 2-a cirkulero, ĉi tiuj malfacil-

igoj ne koncernas la partoprenontojn je nia XV-a Universala Kongreso.

Lumbilda Propagando. Farinte bonajn spertojn koncerne lumbildan reklamon, ni disponigos al ĉiu granda urbo senpage efikan vitran kliŝon, kiu montras la silueton de Nürnberg, la verdan stelon kaj la ĉie kompreneblan tekston: XV-a Universala Kongreso de Esperanto, 2.—8. de aŭgusto 1923, Nürnberg.

La mendontoj devas garantii, ke ili montrigos la kliŝon je siaj propraj kostoj minimume 3 monatojn en granda teatro aŭ kino. Oni konigu al ni la dimensiojn de la bezonata kliŝo.

Gazetaro. Estas dezirinde, ke ja nun la Esperantaj kaj naciaj gazetoj ĉiulandaj atentigu pri ni XV-. Por tiu ĉi celo ni rekomendas la uzadon de la Nürnberga specialnumero de Esperanto Triumfonta, kiu ja enhavas sufiĉe da interesiga materialo. Ĉiujn koncernajn gazetojn, resp. eltranĉaĵojn oni bonvolu sendi al la L. K. K.

Fakkunsidoj. Pluajn fakkunsidojn anoncis: Por fervojistoj: s-o sekretario O. Schlicht, adreso: Esperanto Nürnberg.

Por virinoj: s-ino Signe Wolter-Pfister, Nürnberg, Baderstr. 17.

Por oficistoj: s-o Adolfo Oberrotman, Delegito de UEA Warszawa.

Por Scienculoj: ISA (Atentu la apartan cirkuleron de ISA).

Kongresarangoj. Krom aliaj grandstilaj arangoj estas projektataj internaciaj recitadmatineo, popoldanca revuo kaj piedpilkturniro. Nepra antaŭkondiĉo estas sufiĉa partoprenado. Pro certigo de la arangoj ni petas kiel eble plej baldaŭajn sciigojn

Korespondado. Alvenis al ni lasttempe multaj ne aŭ nesufiĉe afrankitaj privatletero, kiuj kaŭzis multe da elspezoj al la Kongresa Kaso. Ni petas insiste atenti pro tio; alie ni ne povus akcepti nek respondi.

Loka Kongresa Komitato:

Por eviti konfuzojn, oni adresu nur: Esperanto, Nürnberg.

Vegetara Ligo Esperantista havas naciajn sekretariojn en la plejmultaj landoj kaj eldonas ampleksan trimonatan bultenon, "Vegetarano." Jara kotizo aŭ abono: 75 cendoj usonaj, sendebaj al la sekretario por Usono, S-ro Karl Fröding, 419 Seventh St., Rockford, Ill.

D-ro Ledermann.

Aŭstrujo. Ankaŭ en Aŭstrujo nun komerca grupo Asocio por komerco kaj helplingvo tutmondaj estas fondita. La adreso de la sekretario estas Vieno V. Margarethenstrasse 120. Ĉiuj komercaj asocioj, grupoj kaj komercitoj, kiuj en iu ajn afero serĉas interrilatojn kun Aŭstrujo, sendu iliajn dezirojn al la suprenomita adreso.

CENTRA ESPERANTO LIBREJO

En la jara ĝenerala kunveno de akcioj de la Anonima Societo "Centra Esperanto-Librejo," la bilanco, perdo-kaj gajnakonto estis aprobitaj kaj la dividendo fiksita je 5½% (antaŭan jaron 6%). Kiel komisaro estis reelektita S-ro J. L. Brujn en 's-Gravenhage.

La Legendo pri la Postlasaĵo de la Maŭro

Rakonto de Washington Irving (daŭrigo)

Tradukita de D-ro Louis Allen, University of Toronto

La alkaldo ĵus leviĝis el sia lito, Pedrillo Pedrugo sidigis lin sur seĝo, ĵetis tukon ĉirkaŭ lian kolon, metis al li sub la mentonon pelvon da varma akvo, kaj komencis moligi lian barbon per la fingroj.

“Stranga afero!” diris Pedrugo, plenumante samtempe la oficon de barbiro kaj de novajisto—“Stranga afero: Rabo, mortigo kaj enterigo, ĉio en unu nokto!”

“He, keil?—Kion vi diras?” ekkriis la alkaldo.

“Mi diras,” respondis la barbiro, frotante per peco da sapo la nazon kaj buŝon de la oficisto, ĉar la hispanaj barbiroj malŝatas uzi penikon—“mi diras, ke Peregil la Galiciano rabis kaj mortigis maŭran musulmanon, kaj enterigis lin dum la pasinta nokto. **Maldita sea la noche**—malbenita estu la nokto!”

“Sed kiel vi scias pri tio?” demandis la alkaldo.

“Estu pacienca, sinjoro, kaj vi aŭdos ĉion,” respondis Pedrillo, kaptante lin je la nazo kaj promenigante la razilon sur lia vizaĝo. Tiam li rakontis ĉion, kion li vidis, plenumante samtempe du gravajn operaciojn, ĉar dum li razis al li la barbon, lavis la mentonon, kaj viŝis la vizaĝon per malpura tuko, li samtempe rabis, mortigis kaj enterigis la Maŭron.

La sorto volis, ke ĉi tiu alkaldo estu unu el la plej arogantaj, kaj samtempe unu el la plej monavidaj kaj plej korupteblaj friponoj en tuta Granado. Oni ne povas nei, tamen, ke en liaj okuloj la juĝaj decidoj havis altan valoron, ĉar li vendadis ilin je ilia pezo da oro. Ke la nuna afero koncernas mortigon kaj rabon, pri tio li estis jam antaŭe konvinkita; sendube devas ankaŭ ekzisti riĉa akiro; transpasigi ĝin en la honestajn manojn de la leĝo, jen estis la grava afero, ĉar kapti la krimulon—tio ja profitigus nur la pendingon; sed kapti la akiron—tio riĉigus la juĝiston, kaj tio ĉi laŭ lia profunda konvinko, estis la grandioza celo de la juĝado. Tiel meditante, li venigis al si sian plej fidelan alĝuazilon—malgrasan, malsataspektan homon, vestitan laŭ la kutimo de sia profesio en antikva hispana kostumo: larĝa nigra kastorfela ĉapelo kun levita rando, pitoreska kolkrispo, malgranda nigra manteleto pendanta de la ŝultroj, rustenigraj kamizolo kaj pantalono, kiuj strange akcentis lian malgrasan viglan staturon; kaj en la mano maldika blanka bastono, la terura insigno de lia ofico. La alkaldo metis sur la postesignojn de la kompatinda portisto de akvo ĉi tiun leĝan sanghundon, kiu tiel rapide kaj tiel efike persekutis sian akiron, ke li trafis la malfeliĉan Peregil, antaŭ ol tiu ĉi revenis al sia domo, kaj tuj alkondukis lin kaj la azenon antaŭ la juĝiston.

(Daŭrigota)

SIXTEENTH ANNUAL CONGRESS
of the
ESPERANTO ASSOCIATION OF
NORTH AMERICA

Union Hill, New Jersey, July 11-14, 1923

Headquarters: Hudson County Esperanto Society

Dispatch Building, Union Hill, N. J.

The Hudson County Esperanto Society extends a cordial invitation to all friends of the international language movement to attend the Sixteenth annual Congress of this Association July 11-14, 1923.

Union Hill is situated in the northern part of Hudson County, across the river from New York, and is one of a closely connected group of towns planning amalgamation into one city probably to be called North Hudson. Lately a more ambitious scheme has been put forward,—to form the whole of Hudson County into one city which would make it one of the largest in the country.

The first settlers of the County were, of course, the Dutch, and from 1623 to 1664 it formed a part of New Netherland. The aboriginal inhabitants, the Hackensack Indians, were soon dispossessed by the Dutch and before 1680 they had all wandered away "to fresh woods and pastures new." The taking over of the county by the English made little difference in the lives of the Dutch and it is said that Dutch customs survive in the county, cosmopolitan as it now is, to this very day. The open space laid out in the centre of the old village of Bergen still exists in Jersey City as "Bergen Square."

In Revolutionary times the site of Jersey City was occupied by a barren peninsula, whose surprise and capture (for it was held by a British garrison) by Major Henry Lee ("Light Horse Harry") with a detachment of Marylanders and Virginians on the night of August 18, 1779, was one of the outstanding feats of the Revolution.

The village of Weehawken, at a little later period, became famous as a duelling ground to which aggrieved New Yorkers repaired to "avenge their honor." The most famous of these episodes was the duel between Aaron Burr and Alexander Hamilton, one of the very greatest of Americans, on July 11, 1804, resulting in the death of Hamilton.

Around the 1820's Weehawken and district was a noted resort for New Yorkers, who roamed on Weehawken Heights and the

Elysian Fields, and held picnics in Turtle Grove, so named because of the turtle soup served at the elaborate feasts gotten up by the New York aldermen of the day. We fear our Congress will not be able to furnish such fare, but on the other hand the members will be able to get about more rapidly than they did in 1832, when the Paterson and Hudson Railroad advertised a rolling stock of "three splendid and commodious cars each capable of accommodating thirty passengers, drawn by fleet and gentle horses."!!

Nowadays, of course, the county is largely industrial and the Congress members will have an opportunity to visit some of the plants; silk mills and embroideries being among the most interesting.

There are many fine parks, including the famous Palisade Park, and notable scenery in the northern stretches. In the southern part railroad terminals and the great piers of the transatlantic steamship lines are a feature of the shore line. A noteworthy attraction is the Hudson Boulevard which extends for twenty miles north and south and affords a wonderful panorama of the great metropolis, with its cloud-piercing towers, on the opposite bank of the Hudson.

The Congress Program is provisionally as follows:—

Tuesday, July 10: The "Akceptejo," Dispatch Bldg., Union Hill will be open in the afternoon and evening where samideanoj are requested to register on arrival. A well organized Reception Committee will be in charge to welcome Kongresanoj.

Wednesday, July 11:

10.00 A. M. Official opening of the Congress.

Greetings by Town officials, etc. Annual Reports, communications, appointment of committees, and general business.

2.00 P.M. Business meeting continued.

8.00 P. M. Spertularo meeting.

Thursday, July 12:

9.30 A. M. Business meeting; special topic: The awakening interest in an IAL. How shall we further it?

2.00 P. M. Unfinished morning business, and new business.

8.00 P. M. Arangota.

Friday, July 13:

9.30 A. M. Business meeting; special topic: Esperanto in the Schools. How shall we interest Teachers to learn the language to fit them to become the leaders in the movement?

2.00 P. M. Excursion in sight seeing cars through Hudson County across the Hudson River to New York and return.

8.00 P. M. Public Propaganda meeting.

Saturday, July 14:

9.30 A. M. Report of Nominating Committee; election of officers for ensuing year; unfinished business.

2.00 P. M. Meeting of Board of Officers; appointment of Executive Committee and Chairmen of standing committees.

The Hospitality Committee will arrange an outing for those who have free time.

8.00 P. M. Annual Banquet.

Sunday, July 15: The Hospitality Committee will arrange for the pleasure of those who remain for the day.

Congress Expenses:

Congress Ticket, \$3.00 including all meetings, congress badge and Friday afternoon excursion.

Banquet Ticket, \$3.00.

Hotel Carell, Jersey City.

Single rooms, without bath, \$1.50

Single rooms, with bath, \$2.50.

Special rate of \$2.00 for several in a group.

20 minutes ride in bus from congress headquarters.

Rooms in private houses near headquarters at \$1.50 to \$2.00 per day.

Hotel Bristol, New York, 129 West 48th St., \$2.50-\$5.00 per day.

Kongresanoj coming over the Penna & Lehigh R. R. leave train at Summit Avenue Station, Jersey City, near Hotel. From New York take 42nd Street Ferry, Union Hill car.

Arrangements have been made for serving meals in one of the large dining rooms at \$.75 to \$1.00, or on order.

Cafeterias at usual prices.

An Esperanto Calendar for 1923

Should certainly be found on your desk. This dainty Esperanto Calendar is printed in two colors on heavy, antique sandbrown paper. Folded to stand on Desk measures 2½ in. x 4 in.

For Personal Satisfaction & Propaganda

Price 5 c. each 12 for 50 c.

THE ESPERANTO OFFICE

507 Pierce Bldg., Boston, Mass.

REPLY SLIP

.....1923

Dr. E. Kohl,
 Sec'y Esperanto Congress Committee
 North Hudson, Box 32, Weehawken P. O., N. J.

Enclosed please find \$......for.....Tickets for the
 Sixteenth Congress of the Esperanto Association of North
 America at \$3.00 each.

I expect to attend the Congress. Please reserve for me room(s)
 for.....person(s) at \$......per day.

Hotel Carell
 Private House
 Hotel Bristol, New York.

I do not expect to attend the Congress but enclose \$......
 as a contribution towards the expenses. Please send me con-
 gress badge, program, etc.

*I expect to come via.....
 reaching.....ato'clock.

Signed

Address

In order to provide for your comfort and convenience your
 application for Congress Ticket and rooms should be received as
 early as possible, or not later than July 1st.

Rooms will be assigned in the order received.

* Will meet samideanoj at train or ferry upon request.

Make checks or money orders payable to "Treasurer Esper-
 anto Congress Committee."

Extra circulars furnished on request. Send circulars to your
 local newspapers and ask them to announce the Congress. We
 will send them the reports daily upon request.

Books, Magazines, and Esperanto publications of all kinds at
 the headquarters, during the entire Congress session.